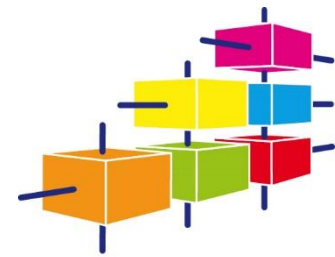

Rondetafelgesprek Flexibilisering onderwijstijden, 14 april, Tweede Kamer

Andere Tijden
in onderwijs en opvang

Een samenwerking van VOS/ABB,
Brancheorganisatie Kinderopvang,
PO-Raad, Het Kinderopvangfonds
en BOinK

1. Vooraf

Het project *Andere tijden in onderwijs en opvang* is een belangrijke aanjager geweest van de aanpassing van schooltijden in het basisonderwijs. Scholen zijn samen met partners op zoek gegaan naar een beter uitgebalanceerd dagarrangement. Dat meer rust geeft in de dag van het kind, aansluit bij moderne gezins- en arbeidspatronen en het leren efficiënter organiseert. *Leuker, beter, handiger.....*

Het project *Andere tijden* is in 2012 afgerond en opgevolgd door het project *Kindcentra2020* en *PACT*. In die hoedanigheid heb ik veel contact met IKC's/ kindcentra in ontwikkeling; zowel met besturen, gemeenten als professionals op de werkvloer. Die ervaringen hebben me extra gesterkt in het belang van flexibele onderwijstijden.

Het voorstel van de staatssecretaris om het experiment te continueren en uit te breiden ondersteun ik daarom van harte.

2. Onderwijs is geen eiland. Denken over flexibele onderwijstijd is geen zaak van onderwijs alleen. "Samenlevingspatronen veranderen, tradities vergaan, maar de schooltijden blijven bestaan".

- SCP constateerde in 2015: De Zorgeloze werknemer bestaat niet meer: alle leeftijdsgroepen, mannen en vrouwen – hoewel méér vrouwen – combineren zorg voor kinderen, naasten, burens, ouders met werk. Signaal van de politiek is ook: meer werken én meer zorgen, meer participeren, meer betrokkenheid bij buurt en omgeving, meer vrijwilligerswerk. Kim Putters maakt zich daar zorgen over: "Die combinatie [van werk en zorgtaken] veroorzaakt ook vaker gevoelens van gejaagdheid en stress, vermoedelijk veroorzaakt door het vele 'schakelen' tussen alle taken". We vragen dit van burgers, maar zijn de maatschappelijke voorzieningen daarop toegerust?
- Nederland is toe aan nieuwe afspraken zeiden we in 2001 bij de Commissie Dagindeling. De commissie Dagarrangementen keek naar de schooltijden en bepleitte intensieve samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en vrijetijdsvoorzieningen voor een doorlopende schooldag.
- De SER concludeerde in rapport Tijden van de samenleving (2011) dat de schooltijden sterk regulerend werken op het arbeidsritme van de Nederlandse samenleving. Nederland werkt op maandag, dinsdag en donderdag, in schoolvakantieweken houtje touwtje en met ongetwijfeld 'grijs' verzuim van ouders met schoolgaande kinderen. We hoeven maar naar de komende mei-periode te kijken..... *Ruime en ook gefixeerde schoolvakanties sporen niet met het ritme van werkende ouders.*

- Kortom: Willen we meer mensen aan het werk hebben, willen we actieve, participerende en geen overspannen burgers, dan moeten we het slimmer organiseren. In dat perspectief is flexibilisering van onderwijstijden ook een vorm van sociale innovatie.

3. **Het veld is aan de slag met sociale innovatie en heeft daar ruimte en armslag voor nodig.**

De experimentscholen zijn pioniers van deze sociale innovatie. Samen met IKC's is opbouw; een ontwikkeling die echt een hoge vlucht neemt. Scholen en kinderopvang, kindcentra willen kinderen en ouders méér bieden dan 5 uur onderwijs per dag. Gemeentes ondersteunen dit, stimuleren dit (Kijk naar de weerklank die de plannen van Kindcentra2020 krijgen; www.kindcentra2020.nl) Ze werken met een nieuwe brede opvatting over leren dat uitstijgt boven schoolmuren en klaslokalen. Het leerproces wordt anders georganiseerd, gezocht wordt naar meer efficiency. *Schooltijd-gebonden leren, gefixeerde onderwijstijd past daar niet in.* De IKC's in opbouw gaan zeker niet allemaal kiezen voor 52 weken onderwijs; maar ze hebben wel armslag nodig om flexibeler met de onderwijstijd om te gaan. Juist ook om aan de ambitie te kunnen werken een leeromgeving te bieden voor een grote diversiteit van leerlingen. Wat vraagt om differentiatie, maatwerk, en specifieke aandacht

4. **Niet omdat het moet, maar omdat het kan..... Niet opleggen, maar mogelijk maken.**

Dus ja, vóór verlenging van het experiment, zoals de staatssecretaris dat voorstelt.

Met een aantal kanttekeningen:

- Lopende experimenten verlengen en goed monitoren op kwaliteit.
- Maak bij de uitbreiden van het experiment nadrukkelijk de verbinding met ontwikkeling van kindcentra (vraagtekens bij de koppeling aan 'regelluwe scholen')
- Benut de ervaringen, oplossingen, werkwijzen van de experimenteerscholen. Zorg dat die beschikbaar komen.
- Gebruik de kracht van de professionals op de werkvloer; heldere en goede afspraken over arbeidsvoorwaarden en arbeidstijden
- Randvoorwaarden inbouwen voor nieuwe deelnemers waardoor kan op succes vergroot wordt. Bij toelating/ selectie stevig op bevragen. Laat inspectie meekijken en meedenken.

Anki Duin

Amsterdam, 14 april 2016